

Zatweefchu Awises.

Nr. 34.

Zettortdeenâ 24. Augustâ.

1861.

Awischi sinas.

Behterburga. Tee likkumi, kas nowehle semneeku puifchus par audsekaem usnemt Liffenas gehgeru skohlâ (pee Behterburgas) ihfi istoifti tahdi: Tee audseka ni us fawu paschu woi us Krohna maksu tohp peenemti, ja ne irr jaunaki par 15 nedf wezzaki par 19 gaddeem un no labbas meefas wesselibas. Teem wajaga riftigi Kreewisli lassihit un rakstihit un tahs 4 rehlinaschanas kahrtas fapraft. — Mahzibas laiks Liffenâ irr 3 gaddi. Tee audseka ni, kas labbas mahzibas augtus ne rahda, tohp islaisti par gehgereem; tee, kam naw nekahdas leelas garrigas dahwanas (naw labba galwa) un tee sflimmigeem par skrihwereem tohp ezelti un te jaleek wehrâ:

- a) ka tee audseka ni, kas pahrlausfischana par labbeem tohp atrasti par mescha kondukteereem taps islaisti un stas schkras lohni pelnihs;
- b) ka tee audseka ni, kas pahrlausfischana ne taps atrasti par pilnigeem, par mescha-jahntneekem woi arri par gehgereem taps islaisti, kad scho skohlu beigufchi.

Kad kondukteerus nosuhita us fawu noliktu weetu, tad tee dabbu pragonu un podoroschnu, (pastes naudu un pastes grahmatu ka sirgi jadabbu), bet jahntneeki un gehgeri tohp nosuhititi ar waktis saldteem, un kad fawu ammatu eefahlfufchi, tad tee no galwas naudas oklada tohp israkstiti. — Tee wisflabbakee kondukteeri taps zelti par meschafunga paligem, woi arri dabbus itt masu meschafunga weetu. Teem jadeen 12 gaddi, bet tohs arri agrafi warr atlaist, ja pelnijufchi. Ja tee paleek deenesta wairak nefa 12 gaddi, tad $\frac{1}{2}$ daklu lohnes wairak dabbu. — Kad kondukteeri 20 gaddus deenejufchi, tad tee tohp zelti par porutschikeem (wirfneeku wissemakala kahrts), ja tohti labbi turrejufchees arri jaw par 12 gaddu deenestu. Kad mescha-jahntneeki un gehgeri 20 gaddus is-

deenejufchi, tad tee tohp atlaisti ar pensioni, kas isnes $\frac{2}{3}$ daklas no winnu lohnes.

Amerika. Ihtu walstu General M'Dowells raksta, ka tai leela kauschanahs winnam tilkai nokauti tappufchi 19 wirfneeki un 460 saldati. 1 tuhlfst. effoht eewainoti un 1 tuhlfst. 2 fimts nosuddufchi. Genaidneeki dabbutufchi 13 rattus ar promjantu, 2500 plintes, 8 tuhlfst. fohmu un dekku un ausu leelu pulku. — Wehrgu walstu General M'Kullons falassa leelu spehku un apzeetinajahs pee Wairwakfas un fadefinajis Amptones pilfatinu. — 2tra Augustâ 3 Wehrgu walstu karra pulki ar Generalu M'Kullonu nahlfufchi. Scheem 20 tuhlfst. General Lions prettim gahjis ar 5 regimentem un 3 rohtahm jahntneeku. Pee Dug-Spring kahwufchees 4trâs wallara. 270 jahntneeki kalnâ usjahjufchi no 3—4 tuhlfst. Wehrgu walstu kahntneekem aplenzeti tappufchi un nekur wairs ne warrejufchi sprukt. Tad wirfneeks ar faweem jahntneekem til warren maktigi usskrehjis wirfâ un ar sohbineem dewis par kaku, ka laimigi islausufchees zauri zaur to leelu pulku kahjineeku, jebfchu pate wirfneeks un 8 jahntneeki krittufchi. Nu nahjis wehl eeseija leels kahjineeku pulks prettim, bet leeli gabbali schohs aisdfinnis prohjam. Wehrgu walstu spehks tad gahjis atpakkaf un no scheem atraddufchi nokautus 40 saldatus un fashautus 44, 80 plintes un 15 sirgus un rattus. — 5ta Augustâ Missuris dakka tahdi 1200 no Wehrgu walstim uskrittufchi lehgerim pee Atenes, kur leels pulks karraleetu sakrahts. Stundas laiku kahwufchees, tad nahzeji fahlfufchi behgt. Ihtu walstu saldati teem dsinnufchees pakkaf un panehmufchi 5 noschautus, 18 dsihwus, 31 sirgus un 2 karrogus. — Nr telegrawi sinas, ka 12ta Augustâ pee Springwetter ihtu walstu General Lions kauschanahs uswarrehts, noschauts tappis, 800 nomaitati tappufchi un tee zitti dewufchees atpakkaf; bet arri effoht

frittufchi pulks Wehrge walstu saldatu un winna Generali Prihs un Mal Kullons.

Unguru nepaklausigu landagu Gistreikeru Keisers atlaidis mahjäs. Unguri paklausigi un no-flummufchi gan aisgahjufchi, bet arri isteikufchi, ka tiklai warrai padohdotees un ka no fawa padohma un rektehm ne atstahschotees. Deaku sweizinajufchi ar Urrah!! Bar 6 mehnescheem atkal jaunu Unguru landagu fa-aizinahs.

Neapeles walsti deemschehl wehl massu mal-läs kaujahs ar dumpineekeem, un gan weenam gan ohtram paleek wirstrohka, darra nescheligus pohsta darbus un waldischana nesinn scho dumpi kluffinaht! Neapatihl ne lassihl ne stahstihl zil nelabbi tur eet. —

Galante. Awises raksta, ka lohti preezajahs par to baggatu ptauschanu, kas teem tur schinni gaddä. Ir Wahzsemme effoht augligs gods; bet no Behterburgas raksta, ka tur labbiba jo dahrga palikkufe. —

—3.

„Ne eewedd muhs launä fahrdina- schana.“

Zil daudsfahrtrigi esmu pee fleplawu noteesafchanas, pee sagtu fakerschanas un neschlichstu darbu pamannischanas tohs wahrdues dsirdejis: Winni jaw muhscham palaidneeki tahdös grehlds dsihwodami; es ne muhscham tahds ne tapschu. Lai Deews dohd, ka tu mihlais zilweks tahds ne taptu, bet ne peemirski til arweenu luhgt: „Ne eewedd muhs launä fahrdinaschanä.“ Wissi fleplawi, sagti un zitti grehzineeki naw ikreis wissu fliktakee zilweki no wisseem zitteem, bet wiuni irr gribbejufchi zaur fawu spehku wissahm fahrdinaschanahm atturetees prettim, un, woi nu „Muhfu tehwa“ festo luhgschanu nemas naw luhgufchi, jeb to tiklai ar mutti ween irr isfazzijufchi, bes ka mas buhtu apdohmajufchi, kas tas irr: „Ne eewedd muhs launä fahrdinaschanä.“ Warretu gan dauds no tahdeem zilwekeem stahstihl, kas pehz tam, kad grehku padarrijufchi, lä abra-prahtrigi brehz un waid fazzidami, ka paschi nemas ne sinnoht kä tahdä grehka warrejufchi eekrist. Woi tad patz nelabbais tohs tahdä pohsta un nelaimë eegrühdis! Un schee zilweki naw pateesi launi no Deewa rad-

diti, bet wiuni irr wellam pirkstu un mattu dewufchi, un schis irr wianeem panehmis wissu rohku un galwu. Lai tapehz ne mettam wiss us frittufcheem brahkeem un frittufschahm mahsahm pirmo almini wirsä, bet ikreis, kad tahdus redsam, jeb no tahdeem stahstohht dsirdam, — lai mums Bestitaja wahrds ar pehrkona balsi ausis stann: „Effect mohdrigi un luhdseet Deewu, ka juhs fahrdinaschanä ne krihteet. Das gars irr labprahtrigs, bet ta meesa irr wahja.“ (Matt. 26, 41.) Arridsan schis stahstis, ko tuhda dsirdefeet, apleezinahs, zil wajjadfiga leeta irr luhgt: „Ne eewedd muhs launä fahrdinaschanä, bet atpesti muhs no wissa launa.“

Wezzös laikös dsihwoja baggatä Lihbekes pilfatä turrigs kohymannis. Winna fuggi brauze us dauds juhrahm un wiuna prezzes gan nowesdami us swehschahm semmehm, gan atkal swehschu semju mantas winnam pahwesdami, winna baggatibu waitroja. Schis kohymannis, prahtrigs un gudrs wihs buhdams tappe no wisseem gohdahts un mihlehts. Winnam bij pilfata smukkakä weeta leels kohschs nams ar jauku dahrsu. Winsch brauze smukkä kareete, kur eejuhgti bij Gulenderu smukkakee sirgi. Kutscheeris us bukka fehdedams un fullainis karreetes pallakä stahwedams, bij gehrbti treffainäs spohschäs drehbës, — israhdiyahs ittin ka kahds Wahzsemmes leelskungs brauktu. Dauds zilweki, kas winnu tä brauzohht redseja, dohmaja pee fewim, kas winnam gan ne kaisch, winsch tas laimigakais zilweks wissä pilfatä. Bet 393as dseefmas wahrdi no wezz. ds. gr. fakka: „Ne schkeeti appalsch krusa behdohts, Deews effoht no tew apflehyees; Ne schkeeti Deewa flehpi fehdohts, Kas leela laime barrojee; Das laik gan winnu atkal speesch Un wisseem sawu teesu spreesch.“

Pee wissas baggatibas un leela gohda bija schis Lihbekes kohymannis tatschu nabbags noschelosjams zilweks. Winsch ne bij neweenu stundu meerigs, winsch ne warreja neweenu azzumirski meerigi dufseht. Wissi gahrdi ehdeeni, kas us wiuna galdu stahweja, winnam ne smekkeja, tas labbakais wihs ne warreja wiuna firdi eepreezinahtr; — jo kad tik labba sinna un preeziga wehstis, us ko winsch taggad lohti gaidija, ne atmohktu, tad wissa winna baggatiba buhtu wehjä, tad winsch buhtu to

parradneek's, kas winnam sawu naudu ustizzejschi. Rà dauds kophmanni, kas leeliski andelejajs, no zitteem naudu leene, kam winni prezentes makfa lihds noliktam laikam, kur leeneta nauda irr ja-aldohd: — tàpat arri schis kophmannis bij dauds leenejis no zitteem. Kad nu andele ne isdoh-tohs, tad prohtams, ka winna manta taptu is-uhtrupeta; winna nam's pahrdohs un ar to eedab-butu naudu parradi makfati. Winsch gan bij reisu reisehm zaur tahdu leelisku andelefchanohs dauds naudas winnejis, un wisseem ikreis leenetu naudu us matla noliktà laikà atdewis; tapehz arri dauds zilweki sawu naudu pee winna noneffe, jo zerreja, ka tur winnu nauda wisdrohschaki stahwoht un wairak auglu pelnoht. Ir atraitnes un roh-pelni sawu masuminu wiina rohkà nodewe. — Schinni reisè winsch atkal bij dauds zittu zilweku mantu fanehmi's, bet to paschu atkal lihds beidsamo graffi us andeli isdewis. Taggad winsch nosubtija weenu fuggi us Seemet-Leddu's jubru, walswehrus kert un no teem trahnu taifist. Diwi fuggi aisbrauze ar Giropas labbakahm prezzehm peelahdeti us Rihta- un Wallara-Indiu un scheem fuggem waijadseja atkal atwest Affias un Amerikas dahrgalas prezzes. Wissa prezze, kas taggad tappe aiswesta un ko atkal waijadseja atwest, ne bij wehl aismakfata, jebfchu kophmannis wissu sawu un wissu leenetu naudu jaw bij isdewis. Wissu leenetu naudu waijadseja feschu mehneschu laikà ismakfacht. Mahjäs winnam wairak ne bij ka sawa isstifschana; wissa wiina baggatiba taggad stahweja us jubru. Nu gan warrehs lassitajs saprast, kapehz kophmannim meegs ne nahze, kapehz gahrdi kummosi winnam ne smeckeja. Kam gan ne eekriht prahtà jubras kohli leeli wilni, kas dasch-daschadas mantas jaw aprihjuschu. Kas ne atgah-dasees plohfidamohs wehtru, kas dauds fuggus jaw fadausijuschas un jubras dibbenà aprakfuschas. Woi gan naw notizis, ka dauds fuggi us jubru fadegg? Woi tas jaw naw dsirdehts, ka besdeewigi matroschi sawu usraugu (kapteinu) nokauj un fuggi ar wissu mantu fweeschumà pahrdohd, un paschi fweeschumà apmettahs un dsihwo. Kad tas taggad warrbuht wair's ne noteek, tad wezzos laikos tas jo beesi notiklahs, pee furreem laikem arri

fcho stahstu gribbam skaitiht. — Schahdas doh-mas arri muhsu kophmanni wahrdfinaja, jo dauds neddekas jaw bij pagahjuschas, kur wiina fuggem waijadseja atnahkt, bet wehl ne rahdijahs neweens. Winsch dohmaja, ka winnam wissa zerriba buhtu pagallam, un winsch kas nelaimigakais zilweks pasaulè, kad winna fuggi ne atnahktu: jo winnam truhke ihstena pataufchanahs us Deewu, kas zilweku preezigu un laimigu darra ir behdu un nelaimes brihdi.

Ideenas atnahze no fweeschahm semmehm fuggi, bet no scheem ne bij neweens fchi kophmanna fuggis. Wissi fuggineekt ne bij arri no wiina fuggem neweenu mannijuschu. Ideenas winsch gahje skattitees woi wiina fuggi ne nahktu, bet ikwak-karà winsch pahrnahze behdigs mahjäs, un pascheppe sawas behdas preefsch seewas un behrneem. Arri teem, kas winneem sawu naudu bij ustizzejschi winsch no tabs nelaimes, kas jaw bij mannama, neko ne fazzija: laikam lai tee winnam wirsù ne mahktohs mantu un nammu pahrdohd un parradu makfacht. Wiina leeli parradi winnam prah-tà stahweja deenu un nakti; ihpaschi wiina firdi apbehdinaja wiina nomiruscha drauga atraitne. Schih's atraitnes pehdigo graffi winsch sawa stinaschana nehmis un ismakfaja winnai noliktà laikà prezentes, no ka wiina ar saweem fihleem maseem behrineem tad pahrtikke. Kad fchi sawu naudu pasaudetu, tad winnai waijadseja baddà noniht. Taggad bija tas laiks, kur prezentes waijadseja ismakfacht; gaidiht wiina ne warreja neweenu brihtiau, un — kophmanna naudas-kaste bij tufschu. Ismissis winsch gahje schurp un turp, gan luhkoht woi wiina fuggi ne nahkoht, gan atkal pee sawas naudas-kastes; bet tufschu ta bija un — tufschu ta palikke!

Ko nu darriht? woi eet pee atraitnes un winnai sawu listu isstahstih? Tad jaw to wissi sinnaht dabbutu, un tad winnam buhtu pohsts un launs jo drihsak klah. Gulledeems winsch sapnoja, ka wiina nelaike drauga atraitne ar saweem behrneem noplifusfi, nosfrandusi apfacht staigajohd ubbago-dama un allaschin us wiina brehzoht, kas to tahdà pohstà eegrubdis. Ir nomohdà buhdamam winnam israhdijahs, ittin ka atraitne ar saweem behr-

nem raudadama winna preekschâ stahwetu. Al tas winna sirdi graustin grause! Bet lassitajs dohmahs, winsch jaw warreja Deemu luhgt, tas jaw buhtu sirds-meeru dewis. Ta bija ta weeniga leela waina, kas wianu til nemeerigu un nelaimigu padarrija, ka winsch ne mahzeja wissu sawu subdichanu us to Kungu mest. Mahte schim Lihbekes kophmannim jaw masam bij nomirrust un winsch bij no tehwa mahsas usaudsinahts. Bet schi meitischkas deenas wissu sawu muhschu nodsihwodama, ne bij ar sawu no Deemu nospreestu likteni meerâ. Winna kurneja, lammaja un lahdeja, ka ne bij isprezjesusees, un Deemu nemas ne luhde neds us to patahwahs. Ta winna sawu brahta dehtu (muhfa kophmanni) jau no masahni deenahm par pasauligu zilweku isaudsinaja, kam tizziba un deewabihjiga dshwofchana tillai neeki israhdiyahs, un kas wissu gribbeja zaur sawu spehlu ween isdarriht, bes Deewa palihdsibas. —

(Euphikam wairaf.)

Apdohma gallu.

Kahds Perseru waldineeks lihds ar jitteem draugem aishgahje us jakti. Zekâ winsch satikkahs ar weenu preesteri, kas bes mitteschanas ta sauje: „Tam, kas mannim dohs simts denarus, dohschu es atkal labbu un derrigu padohmu.“ Waldineeks gribbeja labpraht to padohmu sinnaht, un prassija preesteram, lai winnu isteizohht. „To tu dabbusi sinnaht, kungs,“ atbildeja preesteris, „til lihds ka tu buhfi pawehlejis preeksch mannis to naudu ismaksahht.“ Waldineeks ismaksaja to prassitu naudu, un preesteris sazzija: „Pee wissahm leetahm apdohma gallu.“ Tee draugi pahr tahdu padohmu fmejhahs, bet waldineeks dohmaja pee fewis: „Tas padohms irr gan jaw wezs, bet neweens pehz winna ne darra. Tadeht es gribbu scho padohmu likt usraakstihht us wissahm durwim un us feenahm un eeksch wisseem manneem mahjas-rihkeem.“ Pehz kahda laika apnehmahs weens zits Perseris scho waldineeku nogallinaht, un tadeht winsch waldineeka dakteram breefmigu naudas-skaitli maksaja, lai schis winnam ar nahwigu schnepperi affinis

laischoht. Daktaris arri apsohlija ta darriht; bet kad winsch to sudraba-Kohdu bij nehmis, kurrâ tahs affinis eelaist waijadseja, eeraudsija winsch blohdas dibbenâ tohs wahrdu: „Pee wissahm leetahm apdohma gallu.“ Tahdus wahrdu lassohht, dakteri pahrnehme leelas bailes, un winsch drebbedams nolikke schnepperi un nehme zittu. Waldineeks to-mannis, prassija dakteri, tadeht ta darrijis. Dakteris teize, ka pirmais schnepperis ne-afs effohht. Bet waldineeks ne bij meerigs, lille schnepperi rahdiht, un sazzija: „Weenigi tad, kad tu to pateesibu buhfi isteizis, es tewim gribbu peedoht.“ Dakteris kritte us saweem zelleem un istahstija wissu, ko bij gribbejis darriht. Waldineeks schlinkoja dakterim dshwibu, bet to preesteri, kas winnam til labbu padohmu bij dewis, winsch lille pee fewim atnahht, un winnu apdahwinaja baggatigi. R. U.

Kâ ahboli ilgi usglabbajami.

Kad ahbolus gribb ilgi ruddeni usglabbahht, tad tohs waijag papreeksch saufas lagsdes lappâs eelikt, tannis laizin taut stahweht, un — tad klehts labbibâ ceraust, fur winni brangi stahwoht un no puhshanas tophohht isfargati. E. F. S.

Stahstini.

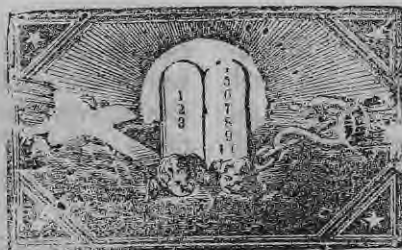
Dimi pee 60 gaddeem wezzi wihti kophâ braudami garr juhmalli us Nihgu runnaja par teem kohkeem, kas par kahpes wirsu aug. Sakka weens: kamehr es jaw sahziis us Nihgu braukt, nefad es tohs kohkus ne esmu leelakus redsejis. Woi juhs winnus effat redsejuschi kahdu reis leelakus? Ohtris atbildeja: Es esmu winnus gan redsejis leelakus. Kâ tad winni taggad masaki palikkuschchi? prassija pirmais. Winni jaw no wezzuma taggad irr farukuschchi kâ mehs, atbildeja tas ohtris. F.d.g.

Kahdas Wahzu Awises raksta ta: Kahdâ widdû Calenderu semmê effohht weens schweh-kohzinu pabrilis, kas pa gaddu 6000 affis mallas preeksch schem ugguns-kohzineem isbruhkeohht! — Woi teefa? Lai tizz, kam tihf. Es ne tizzu wis!

—b—g.

B r i h w d r i e k e h t.

No juhmallas-gubernements augstas waldichanas puffes: Collegienrath G. Blaesfe, Censor. Selgamâ, tat 22trâ Augustâ 1861. No. 143.

Beedriba lohpineem par fargafchanu.

Wezzu wezzös laifös kehniſch lahdſ manni-
dams, ka ees us beigu ar winnas dſhwibas deeni-
nahm, lifke fanahkt pee ſawas gultas ſawus trihs
dehluſ, drohſchuſ jaunus wihrus, un teem rohkäs
dewis ſtipru ſtrehlu buntı, fazzija: ſalaufeet ſcho
buntu. Mehginaja dehli weens, ohtrs, trefchais,
— ne un ne, — ne ſpehje ſalaufiht ſtipru faſeetu
buntu; — fazzija tad: Tehws, to ne ſpehjam, —
pahrlcekam tas ſtiprs. Nu tehws nehme buntu,
atnehme faſeenumu, iſahrdija ſtrehles, nehme wee-
nu un itt drihs ſalaufija; täpat darrija ar ohtru,
trefchu un tahm zittahm, lihds kamehr neweena
wairf ne atlicka weffela, — wiſſas bij ſalaufias,
tad nu wiſſ buntſ. „Ja tä!“ iſſauzahs dehli.
Bet tehws nu fazzija: „Wihli behrni, mahzaites
tē, kã darroht paſcheem buhs par labbu. Kad es
wairf ne buhſchu ſtarp dſhweem, un manna walſſs
buhſ jumſ, — un juhs turraitees waldifchanã
lohpã weenprahtigi, ſaderrigi, kã weenã ſawee-
notã ſpehka, tad juhs buhſeet kã tas ſtrehlu buntſ,
to ne ſpehjat ſalaufiht kamehr ſtrehles bija lohpã;
juhſu eenaidneeki un prettineeki til lehti neko ne
pahrlpehs pahrl jumſ; bet ja dſhwoſeet ilweens
ſewi ween apdohmadami, ſchirti nefaderribã, un
ne ar to weenu paſchu labbu prahtu un nodohma-
ſchanu, tad jumſ ilweenam preelſch ſewim ne buhs
tas ſpehks, kaſ wiſſeem trim lohpã, buhſeet kã iſ-
ahrditas ſtrehles, un weenu pehz ohtru juhs uſwar-
rehſ, — arri ne paſpehſeet ilweens ihpaſchi til
dauds labba iſdarriht, ka kad dohdates lohpã us
gohdigu darbu.“ — Ja nu tu laſſitais, tehws
buhdams, gribbi ſaweem behrneem tahdu paſchu
mahzibu doht, — nemm ſkallu buntu, un ſaprat-
tiſi kã jarunna. — Bet wiſſeem laſſitajeem ar ſcho
iſſtahtſiſchanu gribbejis jo ſaprohtamu darriht to
pateefibu, ka ſaweenohts ſpehks ſtipraſk. Un tas
nu jaſakka arri no wiſſahm ſabeedroſchanahm, kur

zilweki dohdahs lohpã beedribã, gribbedami ar jo
leelaku ſpehku iſdarriht, to ilweens pats preelſch
ſewis ne ſpehji tä labbi. Tapehz wiſſwezzaka bee-
driba irr ta, to Deews tas Kungs pats eezehlis un
eefwehtijis, — laulibas beedriba. Un tä zehlu-
ſchahs dauds beedribas maſas un leelas, un kamehr
tahſ ſaturejahs lohpã itt labbi, — iſdewahs tahm
jo labbi, to nodohmaja. — Muſſu deenäs tadeht
arri gan jo wairaf beedribu nekã bija wezzeem lai-
keem; jo ſaproht taggad wehl labbaki to gudribu,
to tas wezs kehniſch mahzijis. Ne gribbu ſchē
dauds tahdu beedribu peeminneht; bet rahdu us
tahm beedribahm prett brandwihnu Kreewufemmē
tahlumã un tuwumã. Zilweks daſch weens preelſch
ſewim ne buhtu ne eedrihſtejees ne pats ſewi waſ-
ſajis til labbi, brandwihnam fazzihkt: paleezi tu,
kur gribbedams, es tewis ne gribbu wairf, tu
manni wairf ne krahpſi, nedſ mannim to naudinu
iſwillſi no labbatas, nedſ paſchus labbus ſwahrzi-
nus atnemſi ar wiſſu kabbatu, luppataſ ween pa-
meſdams mannai meefai!“ beedribã, lihds ar
zitteem wairf ne kaunahs nedſ bihſtahſ — at-
kautees no kaunuma, — wiſſch ſinn labbi beedri
ſadewuſchees lihds ar winnu us to paſchu labbu
kareu, — un ſchee winnu ne apſmeij, teem irr
weens prahts ar winnu; — un tä tad nu zilwe-
ziuſch arri ar wahjaku ſirdſ ſpehku, nemmahſ
drohſchu prahtu, un atkaujahſ no brandwihna wil-
teem. Nedsam tapehz to brihnumu, ka Kreew
ſemneeki pa tuhſtoſcheem, pa weffeleem zeemeem-
brandwihnu wairf ne dſerr; wiſſi zehluſchi bee-
dribu ar ſawahm ſirdim, un kamehr wiſſi par
tahdu ſtipru ſtrehlu buntu, woi ſkallu buntu, lohpã,
— ne paſalei ne wellam ne iſdohſees buntu
ſalaufiht. — Bet ne gribbeju ſchoreis ihpaſchi run-
nahkt no brandwihna. Gribbeju ihpaſchi to fazzihkt
par jaunu beedribu, kaſ zehluſſees taggadin paſchã
muſſu Kurſemmē, un paſchã leelakã pilſatã,

Zelgawâ fahfahs darbotees labbâ darbâ. Sahlu-
fchahs fadohtees kohpâ schehligas firdis, kas gribb
labpraht schehligu prahtu kohpt un, fur waijaga,
mohdinahht woi zelt, — schehligu prahtu preefsch
wisseem dshwceem Deewa raddijumeem, scheh-
ligu prahtu fawadi preefsch teem lohpinceem,
fo Deews dewis appafsch zilweku waldischanas
un warras, ne lai zilweki tohs mohza nescheh-
ligi, bet lai ar teem dshwo — ar prahtu, ar kri-
stigu prahtu, ar apscheloschanu, lai nu ne dshwo
nebehdigi ar teem nabbaga lohpinceem, kam gan ne
irr wallodas apfuhdseht ar wahrdeem tohs, kas
winnus mohza, bet fo Deews, kas ir winnus
raddijis, — faproht arri, kad schee brehz prett
grehzigu zilweku neschehligeem darbeem. — Beedriba
Zelgawâ zehlfusees labbâ draudsibâ stahw ar zittu
tahdu, kas Nihgâ, un eet us tam: darriht zil ween
spehdama, lai lohpinceem irr aisstahwetaji, kas
par winneem runna, kas norahj lohpu bendes, tohs
kas lohpeem neschehligi, — un mahza wezzus un
jaunus, brahlus un mahfas, — lai dshwo scheh-
ligi ar teem Deewa raddijumeem, kas naw par
pohstu un no kurreem naw jabihstahs; bet lai moh-
zigt ne mohza, pat ir tohs, kas ja-isdeld woi
jakauj. —

Beedriba Zelgawâ, fo minneju, tâ fauzahs:
„Beedriba lohpinceem par fargaschanu.“ No-
rakstija winna fewim liktumus, — un schee liktu-
mi tai apstiprinati no pascha zeen. Generalguberna-
tera. Apnehmusees beedriba darbotees: 1) lai ne
atruaj ne paschi, tee beedri, — ne zitti, — lohpi-
nceem nelo no barribas un no kohpschanas, zeel
waijaga scheem dshwibai un wesselibai; 2) lai ne
mohza tohs, kas zilwekam laut kâ derr; 3) kad
lohpinus wedd woi dsenn, woi kad tee jakauj, lai
to ne darra ar neschehligu mohzischanu; — 4) lai
arri dshwneezinu ne kahdu piktumâ woi pahrgal-
wigâ nebehdbâ ne mohza. — Beedribas lohzeffi
kates fawâ weetâ apnemmahs us tam palihdseht,
un arween peedabbuht tahdu draugu, kas apnem-
mahs tâ: ar kristigahm firdim lohpinceem buht
schehligi arridsan. Kad nu par sluddinaschanahm,
sinnahm, — raksteem, fuhstischahm — daschas
mahfas buhs tai beedribai, tad winnas lohzeffi
apshla doht ikweens katra gaddâ pufsrubuli par
paligu. — Kas pahri par 18 gaddeem wezs, woi
wihtrichstis woi fewischka, warr peeteiftees beedri-

bai, ka gribboht palikt winnai par beedri, un tad
winsch makfa katra gaddâ fawu pufsrubuli. —
Brangi buhtu kad nu pa wisseem nowadeem salaf-
sitohs tahdi, kam tihl schai beedribai buht par
draugeem, un apnemtohs no fawas pusses nelo ne
darriht par fo beedribai buhtu jabrehz. Brangi
buhtu, kad wezzaki famus behrnus mahzitu wehl jo
labbi, — scheshloht ir tohs Deewa raddijumus,
kam wallodas newaid. — Gan warr nemtees, ka
zitteem buhs labs prahts preefsch to darbu, us fo
tâ dohdahs lohpinceem par fargaschanu, un grib-
betu beedribai buht par beedri arridsan, til ne spehj
makfaht to pufsrubuli. Tad nu mans padohms
irr tâ: lai dohdahs kohpâ pa peezeesmitem, —
kates makfa weenu paschu kapeiki, — un wissi
kohpâ fewim isredsehs wihru, kas teem par weet-
neeku leel eerakstihht fawu wahrdu beedribai par loh-
zeffi. Un ja ir tâ ne patihht, — lai fadohdahs
kohpâ pa peezeesmitem, bet ne masak, — rassees
jaw kahds, kas par winneem makfahs to pufe-
rubuli, un fawu wahrdu dohs beedribas grahma-
tai. So to ta beedriba wissuwairak melle, lai irr
dauds gohdigu firschu, kas schehlibu zeena paschas,
un tad ir skubbina zittus, tohs neschehligus, —
lai tohs scheshlo arridsan. — Skohlweisteri gan
warretu stahweht par tahdeem minneteem kauschu
weetneekceem, — woi arri no teefas wihreem kahdi.
Zeenigi mahzitaji labpraht dohs waijadsgas sin-
nas par scho leetu.

Wahssemme, Baijeru walsi, Minkenes pisatâ,
irr tahda beedriba kurreai peeskaitahs jaw fesch tuhl-
stoschas dwehseles un kurreai par Presidentu irr
pats Baijeru Erzogs un dauds augstu lungu.

H. R.—II.

No Widsemes.

(Stattees An. v. Nr. 16.)

8) Jaun-Beebalgas basniza irr no muhra,
gaischa un labbi apkohpta no eelsch- un ahrpusses,
ir fur smukka altara bilde un ne leelas ehrgesles.
Preefsch til leelas draudies basniza irr jaw par
masu. Basniza irr apstahdita ar behrseem, fehtas
naw nefahdas aplahrt, aer neweena benka, tâ kâ
Wezz-Beebalgâ, fur laudis warretu apsehstees un
atpuhstees. Tohrnis irr falsch nopehwehts, us
spizzes irr apselita bumba un krusst. Draudses
skohla irr labba un leela, ar diwi tahschahm no

muhra buhweta, bet preefch tahdas leelas draudses ta buhs par masu. **Kapschta** irr brihnum leela ar muhra fehtu apmuhreta; kaps tur retti retti kahds apfophytis un ar wellenahm apliktis woi us krushtu fas usrakstihis. **Gaream** braudams redseju, fa tur nupat buhwe tohri no 5 affim augstu preefch kapschtas pulstena. Brihnum labba smilts semme schai kapschta. **Kaut** kautini tahdu jauku un brangu kapschtu ween labbaki apfophytu un ar kohleem apstahditu; to peeminedami, fa tas irr **Deewa** fibrum.

9) **Allaschu** jeb **Sillzeema** basniza irr masa. Ta irr no kohla buhweta, brihnum smukki apfophyta, no eefsch un ahrpuffes smukki ismahleta un nopehweta, ehrges irr masas, bet leelas deesgan preefch scha **Deewa** nammina. 6 pehdu augsta muhra fehta irr wissapfahrt basnizai un smukki kohli wissapfahrt apstahditi. No basnizas wairak fa peerendel werstes zelsch ar kohleem apstahdihis aiseet us to meera mahju: kapschtu. **Draudses ffohla** irr no muhra gauschi labba. **Wezzais** ffohlas-tehwas, mans mihschs draugs, sawu masu mahjnu ta irr apstahdijis ar wissadeem augtkohleem un pulkehm, fa winsch dsihwo ta fa paradihses dahrsä. **Kapschta** irr brihnum labbi apfophyta, wissapfahrt ar 3 woi 4 pehdu augstu muhra fehtu apmuhreta; woi baggatu woi nabbaga tauschu kappi ar wellenahm aplikti, krushtu no kohla woi afmina us kappeem; retti kahds kaps irr neapfophytis. **Lihku** lambaris irr no muhra ar swannamu pulsteni augschä, melns dselles krushtis us jumta. **Schë** apflattidamees atraddu sawa wezza tehwa draugu arri gullam un fazziju: „**Duffi** faldi semmes flehpi!“

Schë man japeeminn: **Ko** atbildehs schai masai draudsitei pastarä deenä tahs leelabs draudses, fas gan eefpehtu **Deewa** nammus, ffohlas un kapschtas wehl labbaki apfophyt, bet to wiss ne darra, jeb to darra ar nelabbu, peespeesti ween. **Vateiz** mihta draudsite saweem preefschneekem, fas par tewi ta gabdajuschü.

10) **Veeres** basniza gluschi täpat buhweta fa **Zaun**-**Veebalgas**, bet tik majaka. **Ehrges** schë brangas un lohti teizamas, usbuhwetäs no **Nihgas** **Martina** lunga. **Draudses ffohla** irr wezza kohla mahjina, kureai preefch kahdeem gabdeem leelaku ffohlas istabu peebuhweja. **Kapschtas** ne pasihstu.

11) **Tirfas** basniza stahw augstä augstä kalnä no muhra buhweta, glihti apfophyta un irr smukka un gaischa; irr smuks altaris ar bildi, kanzele arri smukka un ehrges labbas. — **Draudses ffohla** irr no muhra, bet gauschi masa un knappa, täpat preefch ffohlas-tehwa fa preefch ffohlas behrneem. — **Kapschta** irr glihti apfophyta, lihku lambaris no muhra, muhra fehta gon irr, bet ne wissapfahrt. **Kapschtas** pulstena naw.

Lihds schim stahstiju no tahm leelakahm, smukkalahm un apfophytahm basnizahm, ffohlahm un kapschtahm, fo sawä mihta tehwa-semme labbi apflattijis esmu; — esmu wehl wairak redsejis, bet fas pah wissahm warr isstahstih? — bet nu arri stahstischu pah kahdu pahri tahdahm, fas neglithas un neapfophytas. **Ne** peemineschu tahs wiss ar wahrdu, tas jaw tahm draudsehm un winaas preefschneekem buhtu par kaumu un nepatikschanu.

Peebrauzu pee kahda basnizas frohga, un kamehr firgus pa-ehdina, aisgahju basnizas apflattih. **Kahda** ta bij? **Muhra** gon un ar kahrniuun juntu, bet tahs seenas gluschi ar leelu wehderu isgahjuschahs, jumts faplihsis, kalku puzze wissa nokritust; isflattijahs tahda fa noplis is un fadrislahs nabbags, kam skranda us skrandas. **Dsirdju** arr, fa laudim un mahzitajam daschreis lectus laika uhdens zaur greesteem us galwas nahkolt. **Skohla**, fas turvat ne tahfu no basnizas bij kohla, bet tahda patti noplisfusi fa basniza, balku schkirbas un zaurumi bij aisfmehreti ar mahleem, un isflattijahs tahda fa pufs no mahla pufs no kohla. **Zittas** ehfas bij tahdas paschas. **Dsirdu**, fa nu schahs weeta effoht jauna ustaisita. **Kapschta** ne tikku bijis; bet woi tad ta buhs labbaka? —

Atkal pee zitta basnizas frohga bij masa masa kohla basnizina, wezza un nosuhnojusi. **Kohla** fagruusi fehta pee wahrteem, un wissapfahrt famests wallis no semmehm. **Draudses ffohla** tahda patte wezza wezza, lihds ar wissahm zittahm ehlahm. **Skohlmeistera** pascha istabas ne kaiteja, jo winsch nabbaga wihrs, glihtumu un spohdruumu mibledams, pate tahs bij usfophis. **Gegahju** ffohlas istaba un kahda ta bij? **Lohgu** ruhtes isfistas, krahns fabrukust, mahlu kuls ar bedrehm tahds, fa fas stipris us kahjahm naw, tur wiss ne warretu staigah, tam buhtu jakriht; tahs ffohlas-istabas seenas bij isfmehretas no eefsch un

ahrpuffes ar mahleem tà fà Moäsa schkirts, lai uhdens un wehisch ne tiktu zauri; witteta ta laikam ne bij no ta laika kamehr buhweta. Kapscheta tur irr masina, bet nekaisch, ta gan bij glihti apkohpta. Pee abraham schahm basnizahm bij gluschi brangi un labbi eerikteti frohgi. Kas nu wainigs, kad draudses ehlas tahdas nekohptas? Zits nekäs fà draudje patte un winaas preefschneeki. Ja preefschneeki ne gribb gahdaht par draudses ehlahm un to kohpt, nu tad lai draudses gohdigi wihri eet pee teem un teem tiklam usstahw, kamehr winni to darra. —

Atkal pee zitta basnizas frohga atraddu wezzas basnizas krahsmatiu un kapscheta bes sehtas un bes kahdas apkohpschanas, frohdseenecka lohpi un zuhklas gannijahs par wirsu! Gruhti nopuhdamees atfehshohs us frohga treppehm un dohmaju: Ko gan Deews fazzihb par fawu apschetu tihrumu, kad neweens to ne kohpi un zuhklas un lohpi to tà nomina? Woi neweens schai draudse ne atrohnahs, kas fawu tehwi-tehwi kaulus-zeenä gohdä turr un teem faldu duffu wehle? Kamehr tà fawä dohmäs sehdeju, brauze turpat garr to kapschetu diwi wahgi — pilni fà putnu pehikki — us frohgu. Wahje man wiffi garrahm, bet labdeenas wiss man ne dewe; nu — kam tad swejchineekam labdeenu doht? Frohdseenecka meita tuhlin brihnum tschakli fahje ugguni kurt un uhdeni wahriht, weena nesse tehjmaschinu, ohtra tasses un frohdseeneeks puddeles un nu fahje dert un tehrseht pa eekschu. Gedrohshchinajohs kahdam wihram, kas garram gahje, prassihht, kas tee par laudim, kas tà tur fanahkschil? Schis atbildeja: Tee irr muhsu preefschneeki un teefas-wihri; tee arween, kad muischä darrischanas, schè fanahk. Wairak ne runnaju ar to. Nopuhshohs atkal un dohmaju: Behrnu beheni dshwo preezigi pa frohgu — tehwi tehwi kaulus minn zuhklas un lohpi! Ko tas mihkais Deews fazzihb pastarä deenä pah to? Woi tad winni daudstreis tur naw garrahm brankuschil un teem tas nemas prahtä ne nahf fawu tehwi tehwi kaulus apkohpt un ap scho wezzu kapschetu sehtu aptaisiht? Man swejchineekam tas gauschi fahpeja.

Lai nu gan pah basnizahm, fshohlahm un kapschetahm, kohptahm un neapkohptahm. Ko biju redsejis, to Zums mihki Widsemneeki tadeht stabstiju.

lai Zuhf fawas mihkas draudses ehlas firnuigi apkohptu un zeenä gohdä turretu, un zil neglihti tas tadeht isflattahs, kad tahs irr atflattas un ne apkohptas. Kahda mahja, tahds tas fainneeks.

Kahds Widsemneeks.

Sluddinaschanas.

 Wisseem teem, kas preefsch fawcem flimmeem mahjas lohpeem paligu pee mannis mekte, kurrn isahrsteschana ne irr wajadfiga us ahtru rohlu, un kas daschlahrt no tablenes fawus flimmus lohpus pee mannis neddekas deenas tadeht welta atwedd, fa ne esnu mahjas, — es darra sunamu, kas es iflaträ festdeenä (puffswehtä) pehz puffsdeenas lihds swehtdeenas rihtam pulkstien desmiteem esnu mahjas un schinni laika nekur ne isbrauzu. 1

Biffes Jaunamuischä.

Günther,

jaunafais Gubernements lohpu dasters.

Up to 15to Jubli f. g. irr **Kabiles Sippe** mahjas weens tumshil behrs, wairak fà 10 gaddus wezs firs, 6 rub. wehrts, usklibdis. — Kam tas peederr lai wisswehlat lihds **22tru Septemeri f. g.** pee Kabilles pagasta-teefas pretti nemm, un isfluddinascham fà arri mittinascham aidmaffa. Wehlata prassischana ne tays veenemta. 2

Kabillè, tai 8tä August 1861.

Fritz Bahwer, pagasta wezz.

(Nr. 271.)

E. Junghahn, teefas-schrihw.

Tai 31mä Jubli f. g. irr weens eejuhgs bruhns firs ar baltu bleffi peeré 7 gaddus wezz, wehrts 40 rub. no **Salkasmuischas** leelajahm **Zuku** mahjahm, tappis usjagts, puffsfundas laika, pee Salkasmuischas **mello frohgu**. Tam gohdigam usrahditajam tohp sohlihts 10 rub. sudr. pateizibas naudas. 2

Dstntä **Wiffas muischä** ifgaddus tiks treschä pirmdeenä pehz ohtra Leelas-Gezawas tirus, — bet scho gadd ittin **bes nekahda tulla** — tannü 18tä Septemeri, tas jaunais tirus noturrehts. 3

Pee **Wiffesles** muischneeku muischas pagasta-teefas, ne tahku no Schlanwes Preiffa frohga, kas pee Zelgawas leelzella, **9tä Septemeri 1861**, kahdi 350 ohschu lohli no wiffada resnuma tur tannü meschä wairak-foblitajeem par flaidru nandu tays isdohti. Pagasta teefä warr flaidrafas sinas dabbubt, fà winni isdohdami. —

Wiffesles muischä arri schinni ruddeni no auglu kohlu-sfshohlas isdohs jaunus pohretus auglu-sfshohs no wiffadu auglu surtehm. 3

Lihds 19tam Augustam Mibgä amahkschil 1283 fuggi, isgabjuschil 1150.

W r i h w d r i f f e h t.

No jubymaflas-gubernements auglas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaise, Censor. Zelgawä, tal 22trä Augustä 1861.

No. 144.